

Elcsépett, kissé hatásvadász fordulattal: lapzárta előtt érkezett a hír, hogy a lengyel kormány a közeljövőben jelentősen átalakul. Ha hihetünk a híresztelésnek, állítólag Beata Szydło miniszterelnök is távozni készül, és átadja a helyét Jaroslaw Kaczynskinak, a Jog és Igazságosság (PiS) párt elnökének. Amúgy sokak szerint eddig is Kaczynski irányította a varsói kormányt. Az értesülések arról is szólnak, hogy a kabinet átalakítása után nagyobb szerepet kap az eddigi külügyminiszter, Witold Waszczykowski. Erről a témáról egyelőre ennyit, nem többet. Néhány hét múlva okosabbak és tényszerűbbek leszünk – már ha egyáltalán lesznek személyi változások a kormányban.

Örvendetes budapesti hír, hogy a VIII. kerületben, vagyis Józsefvárosban szobrot fognak állítani Lech Kaczynski, a 2010-es szmolenszki repülőgép-balesetben elhunyt lengyel államfő tiszteletére. Az új köztéri szobor helye a szintén lengyel Szent II. János Pál pápáról elnevezett tér lesz. Mindezt a területileg illetékes polgármester, Kocsis Máté terjesztette a fővárosi közgyűlés elé. A javaslatot Magyarország és Lengyelország jó kapcsolatával indokolta: szavai szerint „a két ország közti barátság történelmi idők óta fennáll, és ma sincs másképp.” A döntésben nyilvánvalóan szerepet játszott, hogy a tragikus sorsú államfő a PiS tagja volt, amely konzervatív néppárként szoros kapcsolatot ápol a Fidesz–KDNP-vel. Az ügyről beszámoló 168 óra hetilap nem meglepő módon igyekezett hozzátenni: a magyar és lengyel kormánypárt „évek óta az illiberalizmus fő képviselője az Európai Unióban” – az illiberalizmus szót folyton ismételtetniük kell, mert balliberális körökben ez nyilván afféle motivációs kifejezés, erősíti az Orbán Viktor iránti gyűlöletet és a balra szavazó pártfegyelmet...

Lengyelországban ismét fellángolt az abortuszvita. Nem tudom, Önök hogyan állnak ezzel a témával – őszintén bevallom, engem már untat. Az indulatok ezúttal azért lángoltak fel, mert a beteg magzatok művi vetélését tiltó törvénymódosítási tervezetet nyújtottak be csütörtökön a lengyel szejm irodájába egy polgári kezdeményezés képviselői. A hivatalos indoklás szerint a javaslat elsősorban a Down-szindrómás gyerekek életvédelmét célozza. Egy polgári kezdeményezés képviselői nyújtották be, több mint 830 ezer támogató aláírással, és több politikai vezető támogatólag nyilatkozott róla. Mindeközben útjára indult egy másik kezdeményezés is, amely a terhesség tizenkettedik hetéig szabadon engedélyezné az abortuszt. Lengyelországban az 1993 óta érvényben lévő magzatvédő törvény értelmében egyebek mellett akkor lehet törvényesen elvégezni a terhességmegszakítást, ha a magzat visszafordíthatatlan vagy életveszélyes károsodást szenvedett, illetve gyógyíthatatlan beteg. A vadonatúj tervezet ez utóbbi kitéletet törölné a jogszabályból. A törvénymódosítás kezdeményezői azzal érvelnek, hogy az említett előírásra hivatkozva Lengyelországban évente körülbelül ezer terhességmegszakítást hajtanak végre, főleg Down-szindrómás magzatokon,

annak ellenére, hogy jogilag és erkölcsileg is aggályos a Down-kór besorolása a törvényben körülírt betegségek közé.

Nem túlságosan meglepő, hogy a tervezetet benyújtó polgári bizottság képviselője, Kaja Godek egy Down-szindrómás gyermek édesanyja. Az asszonytól az újságírók megkérdezték, befolyásolhatja-e a tervezet parlamenti megvitatását, hogy parlamenti képviselők egy csoportja október végén kérdéssel fordult az alkotmánybírósághoz ugyancsak a beteg magzatok védelmében. Godek azt felelte: „Ha az alkotmánybírák döntése védelmezni fogja a fogyatékkal élő személyek életét, és az ítéletet még a parlamenti vita előtt közzéteszik, az ügy már most el lenne intézve.” Ezzel arra utalt, hogy a polgári javaslat szerint törlendő előírás alkotmányellenessé nyilvánítása esetében módosító javaslatuk tárgytalanná válna. Márpedig a szejm tavaly ősszel elutasította a magzatvédő szervezetek egy másik, gyakorlatilag a teljes abortusztilalmat célzó törvényjavaslatát. E mostani kezdeményezés esélyét növeli, hogy nincs szó benne teljes abortusztilalomról. A tervezetről az előző hetekben kedvezően nyilatkoztak a kormányzó konzervatív Jog és Igazságosság képviselőin kívül az ellenzéki jobboldali Kukiz'15 párt tagjai is. Andrzej Duda köztársasági elnök kilátásba helyezte, hogy parlamenti megszavazása esetén aláírná a módosítást.

Idén októberben egy másik, ugyancsak a terhességmegszakításra vonatkozó tervezetet is benyújtottak, amelyet körülbelül félmillióan írtak alá. E jogszabály a terhesség tizenkettedik hetéig tenné szabadon hozzáférhetővé az abortuszt, és visszaállítaná a jelenleg vényköteles esemény utáni tablettá szabad forgalmazását. Néhány hét múlva ebben a kérdésben is okosabbak leszünk – a két tervezet parlamenti megvitatásának időpontja még nem ismert.

Érdekes gazdasági hír, hogy kedvező eredménnyel zárult a Lengyelországot a norvég gázmezőkkel Dánián keresztül összekötő Baltic Pipe földgázvezeték üzleti megvalósíthatósági tanulmánya. Ezt a vállalkozás egyik kivitelezője, a lengyel Gaz-System vállalat képviselői jelentették be. A cég és a dán Energinet gázellátó hálózatot üzemeltető közös vállalatának kivitelezésében készülő Baltic Pipe azért készül, hogy összekapcsolja a lengyel és a dán gázvezeték-hálózatokat a norvégiai földgázmezőkkel.

Végül néhány szót a lengyel függetlenség napján történt botrányról. Ismeretes, hogy felvonulók egy csoportja első világháborús katonai egyenruhában vett részt a november 11-én tartott megemlékezésen Varsóban. A függetlenség napjának alapja, hogy Lengyelország 123 év után

Zsille Gábor: Új miniszterelnök?

Írta: Zsille Gábor

2017. december 12. kedd, 20:23 -

1918-ban azon a napon vált ismét egységes, független állammá. Az egyik legismertebb lengyel publicista, Tomasz Wróblewski most azt írja: „Van alapja a lengyel kormánnyal szembeni kritikának, ám teljesen abszurd fasizmussal vádolni a varsói vezetést. Igaz, hogy sokan úgy vélik: a lengyel függetlenségi ünnep felvonulásán tapasztalt szélsőséges és erőszakos cselekedetek rávilágítanak a lengyel demokrácia hanyatlására. Ám a hatvanezer ember részvételével lezajlott megmozduláson az emberek csupán elenyésző töredéke volt ultranacionalista.” Az újságíró leszögezi: a több száz lengyel zászló közül csupán tucatnyin virított szélsőséges felirat. Az ezeket lengetők ugyanakkor nem jelentettek komoly veszélyt: „Csak néhány zavaros, éretlen elmével állunk szemben, és ez az általuk megfogalmazott üzenetektől tisztán kivehető.” A felmérések szerint a felvonáson javarészt munkahellyel rendelkező középosztálybeli családok vettek részt, és a szélsőséges megnyilvánulásokat már a legelején elítélték a konzervatívabb nacionalista oldalról is.